

Universitätsbibliothek Wuppertal

Opera Ciceronis Epistolica

Cicero, Marcus Tullius

Lvtetiae Parisiorum, ad Eidus Ianuar. Anno. MDXXII. Calculo Roma

Ad Brutum liber

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-687](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-687)

Ad Brutum Lib. Fo. LXXXIII.

M. T. C. EPISTOLARVM AD BRVTVM LIBER.

M. T. C. BRVTO. S.

LODIVS Trib. ple. designatus valde me diligit, vel vt *εμφανώς* dicam, valde me amat. Qd cum mihi ita persuasum sit, non dubito (bene enim me nosti) quin illum quoq; iudices a me amari. Nihil enim mihi minus hominis videtur, q̄ non respondere in amore iis a quibus prouocere. Is mihi visus est suspicari, nec sine magno meo quidem dolore, aliquid a suis, vel per suos potius inimicos ad te esse delatum, quo tuus animus a se esset alienior. Non soleo mi Brute (quod tibi notū esse arbitror) temere affirmare de altero. Est enim periculosum propter occultas hominum voluntates, multiplicesq; naturas. Clodii animum perspectum habeo, cognitum, iudicatum, multa eius indicia, sed ad scribendum non necessaria. Volo enim hoc testimonium tibi videri

Diligo.
Amo.
Redamandum est.

potius, q̄ epistolam. Auctus Antonii beneficio est, eius ipsius beneficii magna pars a te est. Ita eum saluis nobis vellet saluum. In eum autem locum rem adductam intelligit (est enim vt scis, minime stultus) vt vtriq; salui esse non possint. Itaq; nos mauult. De te vero amicissime me & loquitur, & sentit. Quare, si quis secus ad te de eo scripsit, aut si coram locutus est, peccato a te etiā, atq; etiā, mihi vt potius credas, qui & facilius iudicare possum, q̄ ille nescio quis, & te plus diligo. Clodium tibi amicissimum existima, ciuemq; talem, qualis & prudentissim⁹, & fortuna optima esse debet.

Clodii cōmendatio.

M. T. C. BRVTO.

Scripta, & obsignata iā epistola literę mihi reddite sunt a te, plene rerū nouarum, maximeq; mirabiles. Dolabellā quinq; cohortes misisse in Cherrhonesum. Adeo ne copiis abūdat, vt is q̄ ex Asia fugere dicebat, Europā appetere conet! Quinq; aut cohortib⁹ qd se nā facturū arbitratus est, cū tu eo quinque legiones, optimū equitatū, maxima auxilia haberes! Quas quidē cohortes spero iā tuas esse, qm̄ latro ille tā fuit demēs, & tuū cōsiliū vehemēter laudo, q̄ nō pri⁹ tuū exercitū Apollonia Dyrrhachioq; mouisti, q̄ de Antonii fuga audisti, Bruti eruptione, Po. Ro. victoria. Itaq; qd scribis postea statuisse te ducere exercitū in Cherrhonesum, nec pati sceleratissimo hosti ludibrio esse ipeū Po. Ro. facis ex tua dignitate, & e repu. Qd scribis de seditione, q̄ facta est in legione quarta de Antoniiis, qd dicā in bonā partē accipias, magis mihi pbat militū seueritas, q̄ tua. Te beneuolentiā exercitus, equitūq; expertū esse vehementer gaudeo. De Dolabella, vt scribis, si qd habes noui, facies me certiorē: in quo valde delector, me añ puidisse, vt tuū iudiciū liberū esset cū Dolabella belli gerēdi, & id valde p̄tinuit, vt ego tū intelligebā, ad rep. vt nūc iudico, ad dignitatē tuā. Qd scribis, me maximo otio egisse, vt isectarer Antonios, idq; laudas, credo ita videri tibi, sed illā distinctionē tuā nullo pacto p̄bo. Scribis, n. acrius phibēda bella ciuilia esse, q̄ in superatos iracūdiā exercendā. Vehementer a te Brute dissentio, neq; clemētię tuę cōcedo, sed salutaris seueritas vincit ianē speciē clemētię. Qz si clemētes esse voluerimus, nūq; deerūt bella ciuilia. Sed de hoc tu videris. De me possum idē, qd Plautin⁹ pater in Trinūmo. Mihi qdē etas acta ferme est, tua istuc refert maxime. Opprimemini (mihi crede) Brute, nisi puideritis. Neq; n. populū semp eundē habebitis, neq; Senatū, neq; Senat⁹ ducē. Hęc ex oraculo Apollinis Pythii edita tibi puta, nihil p̄or esse verius. XIII. Calen. Maii.

Dolabellæ conatus.

Plautinus pater. Senat⁹

M. T. C. BRVTO. S.

Ostre res meliori loco videbātur. Scripta em̄ ad te certo scio, que gesta sunt. Qualeis tibi sepe scripsi Consules, tales extiterunt. Cesaris vero pueri mirifica indoles virtutis. vtinā tā facile eū florētē & honorib⁹ & gratia regere, ac tenere possimus, q̄ facile adhuc tenuim⁹. Est oīno illud difficilīus, sed tñ nō diffidimus. Persuasum est em̄ adolescētī, & maxime p me, eius opera nos eē saluos. & certe, nisi is Antoniiū ab vrbe auertisset, periisset oīa. Triduo vero aut quadruduo añ hęc rē pulcherrimā, timore quodā pculsa ciuitas tota ad te se cū cōiugib⁹

Octauii laus.

Epistolarum

& liberis effundebat: eadem recreata ad. XII. Calen. Maii te huc venire, q̄ se ad te ire malebat. Quo qdē die magnorū meorū laborū, multarūq; vigiliarū fructū cepi maximū, si modo est alius fructus ex solida, veraq; gloria. Nam tantę multitudinis, quantā capit Vrbs nostra, concursus est ad me factus: ea cum vsq; in capitolū deductus, maximo clamore, atq; plausu in rostris collocatus sum. Nihil est in me inane, neq; em̄ debet. Sed tamen omnium ordinum consensus, gratiarū actio, congratulatioq; me cōmouet propterea, q̄ popularē me esse in populī salute preclarū est. Sed hęc te malo ab aliis audire: me velim de tuis rebus, cōsiliisq; facias diligētissime certiorē. Illudq; cōsideres, ne tua liberalitas dissolutior videatur. Sic sentit senatus, sic Po. Ro. nullos vnq; hosteis digniores omni supplicio fuisse, q̄ eos ciueis, q̄ hoc bello cōtra patriam arma ceperunt: quos quidē ego oibus sententiis vlciscor, & persequor oibus bonis approbantibus. Tu quid de hac re sentias, tui iudiciū est. Ego sic sentio, triū fratrum vnā & eandem esse causam. Consules duos, bonos quidē, sed duntaxat bonos amisimus. Hircius q̄ dem in ipsa victoria occidit, cum paucis diebus magno prelio ante vicisset. Nam Pansa fugerat vulneribus acceptis, quę ferre non potuit. Reliquias hostiū Brutus persequit, & Cęsar. Hostes autem omnes iudicati, qui M. Antonii sectam secuti sunt. Itaq; id senatusconsultum, pleriq; interpretant etiam ad tuos, siue captiuos, siue dedititios pertinere. Equidem nihil dīferui durius, cum nominatim de C. Antonio decernerem, q̄ ita statueram, a te cognoscere causam eius senatum oportere. X. Calen. Maii.

Popularem esse in pop. salute.

Secta M. Antonii.

M. BRVTVS M. T. CICERONI. S.

Vanta sim letitia affectus cognitis rebus Bruti nostri, & consulum, facilius est tibi existimare, q̄ mihi scribere. Cū alia laudo, & gaudeo accidisse, tum q̄ Bruti eruptio nō solū ipsi salutaris fuit, sed etiā maximo ad victoriā adiumento. Quod scribis triū Antoniorū vnā, atq; eandē causam esse, quid ego sentiam, mei iudiciū esse statuo nihil, nisi hoc: Senatus, aut Po. Ro. iudiciū esse de his ciuib⁹, qui pugnātes nō interierint. At hoc ipsum inquires inique facis, q̄ hostilis animi in rēp. hoies ciueis appelles, immo iustissime. Qd̄ enim nondū Senatus censuit, nec Po. Ro. iussit, id arroganter nō preiudico, neq; reuoco ad arbitriū meum. Illud q̄ dem non muto, q̄ ei quē me occidere res non coegit, neq; crudeliter quicq; eripui, neq; diluente quicq; remisit: habuiq; in mea potestate, quoad bellū fuit. Multo quidē honestius iudico, magisq; qd̄ cōcedere possit resp. miserorū fortunā nō insectari, q̄ infinita tribuere poteribus, q̄ cupiditatē, & arrogantiam incēdere possint. Qua in re Cicero vir optime, ac fortissime mihi q̄ merito, & meo noie, & reip. charissime, nimis credere videris spei tuę, statimq; vt quisq; alius quid recte fecerit, oia dare, ac permittere, quasi nō liceat traduci ad mala cōsilia corruptū largitionibus aim. Quę tua est hūanitas, equo aīo te moneri patieris, p̄sertim de cōmuni salute: facies tñ qd̄ tibi visum fuerit, etiā ego, cū me docueris. Nūc Cicero, nūc agēdū est, ne frustra oppressum esse Antoniiū gauisi simus, neu semper primū cuiusq; malū excidendi causa sit, vt aliud renascat illo peius. Nihil iam neq; opinātib⁹, aut patientibus nobis aduersi euenire potest, in quo nō cū omniū culpa, tum precipue tua futura sit, cuius tantā auctoritatē Senatus, ac Po. Ro. non solum esse patitur, sed etiam cupit, quāta maxime in libera ciuitate vnus esse potest: quam tu non solum bene sentiendo, sed etiam prudenter tueri debes. Prudētia porro, quę tibi superest, nulla abs te desideratur, nisi modus in tribuēdis honoribus. Alia omnia sic abūde adsunt, vt cū quolibet antiquorū cōparari possint tuę virtutes. Vnum hoc grato animo, liberaliq; profectum, cautiorem, ac moderatiore liberalitatē desiderat. Nihil em̄ Senatus cuiq; dare debet, qd̄ male cogitantibus exēplo, aut p̄sidio sit. Itaq; timeo de consulatu, ne Cęsar tuus altius se ascendisse putet decretis tuis, q̄ inde, si consul factus sit, descensurum. Qd̄ si Antonius ab alio relicto regni instrumentum occasionem regnandi habuit, quonā animo fore putas, si quis auctore non tyranno interfecto, sed ipso Senatu putat se imperia qualibet concupiscere posse? Quare tum & facilitatē, & prouidentiam laudabo tuā, cum exploratum habere coepero Cęsarē honoribus, quos acceperit, extraordinariis fore contētum. Alienę igitur inquires, culpę me reū facies: prorsus alienę, si prouideri potuit, ne existeret. qd̄ vtinā inspecta re possis timorem de illo meū. His literis scriptis, te consulē factum audiui⁹. Tum vero incipiam proponere mihi rēp. iustā, & iam suis nitentē viribus, si istuc videro. Filius valet, & in Macedonia cū equitatu p̄missus est. Idibus Maiis. ex castris.

Antonii tres.

Preiudico.

Admonitio.

De Cęsare prudēter.

Extraordinariū honores.

Cic. Cōsul.

M. T. C. MARCO BRVTO. S.

Ad quintū Calendarū Maii, cū de iis qui hostes iudicati sunt bello persequen-
dis sententię diceretur, dixit Seruilius etiā de Vētidio, & vt Cassius persequere
ret Dolabellā. Cui cū essem assensus, decreui hoc ampli⁹, vt tu, si arbitrarere
utile fore, & e repu. esse, persequerere Dolabellā bello. Si minus id commodo
reipu. facere posses, siue nō existimares e repu. esse, vt in iisdem locis exercitū
contineres. Nihil honorificētius potuit facere Senatus, q̄ vt tuum esset iudici-
um, quid tibi maxime conducere reipu. videretur. Equidem sic sentio, si manum habet, si ca-
stra, si vbi consistat vsq̄ Dolabella, ad fidem, & ad dignitatē tuam pertinere eū persequi. De
Cassii nostri copiis nihil sciebamus: neq; em̄ ab ipso vllē literę, neq; nunciabatur quicq; qd p̄
certo haberemus. Quantopere autē intersit opprimi Dolabellam, profecto intelligis, tum vt
sceleris pœnas persoluat, tum ne sit, quo se latronū duces ex Mutinensi fuga conferant. Atq; hoc
mihi iam in te placuisse, potes ex superioribus meis literis recordari: q̄q; tum & fugę por-
tus erat in tuis castris, & subsidiū salutis in tuo exercitu. quo magis nūc liberati (vt spero)
periculis, in Dolabella opprimendo occupati esse debemus. Sed hęc cogitabis diligētius, sta-
tues sapienter. Facies nos, qd cōstitueris, & qd agas (si tibi videbitur) certiores. Ciceronē no-
strū in vestrū collegiū cooptari volo. Existimo oīno absentiū rationē sacerdotū comitiis pos-
se haberi: nā etiā factum est antea. C. em̄ Marius, cū in Cappadocia esset, lege Domitia factus
est augur, nec quo minus id postea liceret, vlla lex sanxit. Est etiā in lege Iulia, q̄ lex est de sa-
cerdotiis p̄xima, his verbis. Qui petit, cuiusve ratio habebit. aperte idicat posse rationē habe-
ri, etiā nō p̄sentis. Hac de re scripsi ad eū, vt tuo iudicio vteret, sicut in rebus oībus. Tibi autē
statuendū est de Domitio, & de Catone nostro. Sed quis liceat absentis rationē haberi, tamē
omnia sunt p̄sentibus faciliora. Qz si statueris in Asiam tibi eundem, nulla erit ad comitia
nostros accersendi facultas. Omnino Pansa viuo celeriora omnia putabamus. Statim em̄ col-
legam sibi subrogasset: deinde ante prætoria, sacerdotum comitia fuissent. Nunc per auspicia
longam moram video. Dum em̄ vnus erit patricius magistratus, auspicia ad partes redire nō
possunt. Magna sane perturbatio. Tu tota de re quid sentias, velim me facias certiolem. III.
Nonarum Maii.

M. BRVTVS M. T. CICERONIS.

Noli expectare, dum tibi gratias agā: iam pridē hoc ex nostra necessitudine, q̄
ad summā beneuolentiā peruenit, sublatum esse debet. Filius tuus a me abest,
in Macedonia congregiemur. Iussus est enim Ambraciā ducere equites per
Thessaliam, & scripsi ad eū, vt mihi Heracleam occurreret. Cum eū videro
(quoniam nobis permittis) cōmuniter constituemus de reditu eius ad peti-
tionē, aut ad cōmendationē honoris. Tibi Glicona medicū Pāse, qui sororē
Achilleos nostri in matrimonio habet, diligentissime cōmendo. Audimus eū venisse in suspi-
tionē Torquato de morte Pansę, custodiriq; vt parricidā. nihil minus credendū est. Quis em̄
maiolem calamitatē morte Pansę accepit: p̄terea est modestus homo, & frugi, quē ne vtili-
tas quidē videat impulsura fuisse ad facinus. Rogo te, & quidē valde rogo (nā Achilles no-
ster nō min⁹ q̄ equū est, laborat) seripias eū ex custodia, cōseruesq;. Hoc ego ad meū officium
priuararū rerū eque, atq; vllā aliam rē pertinere arbitror. Cū has ad te scriberē literas, ab Sa-
trio legato Caii Trebonii reddita est mihi epistola, a Tullio, & Deiotaro Dolabellā cęsum, fu-
gatūq; esse. Gręcā epistolā tibi misi Cycherei cuiusdā ad Satriū missam. Flauius noster de cō-
trouersia, quā habet cū Dyrhachinis hereditariā, sumpsit te iudicē: rogo te Cicero, & Fla-
uius rogar, rē cōficias, quin ei q̄ Flauiu fecit heredē, pecuniā debuerit ciuitas, nō est dubiū, ne-
q; Dyrhachini inficiant, sed sibi donatū es alienū a Cęsare dicūt. Noli pati a necessariis tuis
necessario meo iniuriā fieri. XVII. Calendarū Iunii, ex castris ad imam Candauiam.

M. BRVTVS M. T. CICERONIS.

Bibulus q̄ charus mihi esse debeat, nemo melius iudicare pōt, q̄ tu, cuius tan-
te pro repu. contentiones, sollicitudinesq; sunt fueruntq;. Itaq; vel ipsius vir-
tus, vel nostra necessitudo debet cōciliare te illi, quo minus multa mihi scri-
benda esse arbitror. Volūtas. n. te mouere debet nostra, si modo iusta est, aut
p̄ officio necessario suscipit. Is Pansę locū petere cōstituit, eā nominationem
a te petimus: neq; cōiunctiori dare beneficiū, q̄ nos tibi sum⁹, neq; digniore
noiare potes, q̄ Bibulū, De Domitio, & Apuleio quid attinet ad me scribere, cū ipsi per se tis-

Pro certo
Intersit.

Cic. filium
cooptari in
colleg.

Lex Domi-
tia.

Lex Iulia
de sacerdo-

Auspicia.

Gliconis cō-
mendatio.
Habet in
matrimo-
nio.

Dolabellę
fuga.

Ex cast. ad
imam Cād.
Cōmenda.

Epistolarum

bi cōmendatissimi sint! Apuleiū vero tu tua auctoritate sustinere debes. Sed Apuleius, in sua epistola celebrabitur. Bibulum noli dimittere ex sinu tuo tantū iam virum, ex quāto (crede mihi) potest euadere, qui vestris paucorum respondeat laudibus.

M. T. C. MARCO BRUTO, S.

Vestris paucorum. Cōmend.

Mltos tibi cōmendo, & cōmendem necesse est. optimus em̄ quisq; vir, & cuius sequitur iudiciū tuū: tibiq; oēs fortes viri nauare operam, & studium volunt: nec quisq; est, quin ita existimet, meā apud te, & gratiā, & auctoritatem valere plurimū. Sed C. Nasenniū municipē Sueslanū tibi ita cōmēdo, vt neminē diligētius. Cretēsi bello Metello imperatore octauū principē duxit: postea in re familiari occupatus fuit. Hoc tēpore cū reip. partibus, tū tua excellenti dignitate cōmotus, vellet per te aliquid auctoritatis assumere. Fortē virū Brute tibi commendo, frugi hominē, & si quid ad rem pertinet, etiā locupletem. Pergratum mihi erit, si eum ita tractaris, vt merito tuo mihi gratias agere possit.

Princeps octauus. † valeat.

M. T. C. MARCO BRUTO, S.

Vngerer officio, quo tu functus es in meo luctu, teq; p̄ literas cōsolaret, nisi scirē his remediis, qbus meū dolorē tu leuasses, te in tuo nō egere, ac velim facili⁹, q̄ tūc mihi, nūc tibi tute medeare. Est. n. alienū tāto viro, vt es tu, qd̄ alteri p̄ceperit, id ipsum facere nō posse. Me quidē tū rationes, quas collegeras, tum auctoritas tua, a nimio m̄ore deterruit. Cum enim mollius tibi ferre viderer, q̄ deceret virū, p̄sertim eū qui alios cōsolari soleret, accusasti me p̄ literas grauioribus verbis, q̄ tua consuetudo ferebat. Itaq; iudiciū tuū magni estimans, idq; veritus, me ipse collegi, & ea quę didicerā, legeram, acceperam, grauiora duxi tua auctoritate addita. Ac mihi tum Brute officio solū erat, & naturę: tibi nunc populo, & scenę (vt dicitur) seruandū est. Nam cū in te non solū exercitus tuī, sed omnīū ciuū, ac pene gentiū coniecti oculi sint, minime decet, p̄pter quē fortiores ceteri sum⁹, eū ipsum animo debilitatum videri. Quāobrem accepisti tu quidē dolorem (id. n. amisisti, cui simile in terris nihil fuit) & est dolendū in tam graui vulnere, ne id ip̄m carere omni sensu doloris, sit miserius, q̄ dolere: sed vt modice, ceteris vr̄ile est, tibi necesse est. Scriberem plura, nisi ad te hac ipsa nimis multa essent. Nos te, tuumq; exercitum expectamus: sine quo, vt reliqua ex sententia succedant, vix satis liberi videmur fore. De tota repu. plura scribā, & fortasse iam certiora his literis, quas Veteri nostro cogitabam dare.

Tāto, vt.

Adhortatoria.

Carere sensu doloris.

M. T. C. MARCO BRUTO, S.

Vllas adhuc a te literas habebamus, ne famā quidē, quę declararet te cognita Senatus auctoritate, in Italiā adducere exercitum: qd̄ vt faceres, idq; maturares, magnopere desiderabat resp. Ingrauescit em̄ in dies intestinū malū, nec externis hostibus magis, q̄ domesticis laboramus: qui erant oīno ab initio belli, sed facilius frangebant. Erectior senatus erat, nō sententiis solum nostris, sed etiā cohortationib⁹ excitat⁹. Erat in Senatu satis vehemens, & acer Pansa, cū in ceteros huius generis, tum maxime in socerū: cui cōsuli nō animus ab initio, nō fides ad extremū defuit. Bellū ad Mutinā gerebat, nihil vt in Cēsare reprehenderes, nōnulla in Hircio. huius belli fortuna, vt in secundis, fluxa: vt in aduersis, bona. erat victrix resp. cęsis Antonii copiis, ipso expulso a Bruto. Deinde ita multa peccata, vt quodāmodo victoria excideret e manib⁹: p̄territos, inermes, saucios nō sunt nostri duces p̄secuti, datiq; Lepido tempus est, in quo leuitatē eius sepe perspectā maioribus in malis experiremur. Sūt exercitus boni, sed rudes Bruti, & Planci. Sunt fidelissima, & maxima auxilia Gallorū, sed Cēsare meis cōsiliis adhuc gubernatum, p̄clara ipsum indole, admirabiliq; cōstantia, improbissimis literis quidam, fallacibusq; interpretibus, ac nunciis impulerūt in sp̄m certissimā cōsultatus. Qd̄ si mulatq; sensi, neq; ego illū absentē literis monere destiti, nec accusare p̄sentes ei⁹ necessarios, qui eius cupiditati suffragari videbantur. Nec in Senatu sceleratissimorū consiliorum fontes aperire dubitauī: nec vero vlla in re meminī, aut Senatū meliorē, aut magistratus. Nunq; em̄ in honore extraordinario potentis hoīs, vel potentissimi potius (quando quidē potentia iā in vi posita est, & armis) accidit, vt nemo Tri. Ple. nemo alio magistratu, nemo priuat⁹ auctor existeret. Sed in hac constātia, atq; virtute, erat tamen sollicita ciuitas. Illudimur em̄ Brute, tum militum delitiis, tum imperatoris insolentia: tantum quisq; in repub. posse po-

Gallorū auxilia.

Octauii ambitio.

Fontes consiliorum.

Existeret. Militū insolentia.

Statu... dicitur... fugieb... te V... quoy... loq; p̄... ris con... ri practi... potueri... tempu... omniu... si in ve... citus. H... vt ne m... has liter... vicem d...

rius est... maneret... reditur... sales. Nam... Cuius fact... pu. tibi ca... si contige... prie, fam... terreri a... xetur, ac...

rum arbit... iudicio et... tum etiam... p̄ reliquis... incertum est... quo minus... nobis fuit. N... re legibus... dus crudelis... esset. quo in... bicatis. q̄q;... m̄is? Lepid... mus in te...

stulat, quantum habet virium, non ratio, non modus, non lex, non mos, non officium valet, non iudicium, non existimatio civium, non posteritatis verecundia. Hec ego multo ante prospiciens fugiebam ex Italia, tum cum me vestrorum edictorum fama reuocauit. Incitasti vero tu me Brute Velia, quam enim dolebam in eam me urbe ire, a qua tu fugeres, qui eam liberauisses, quod mihi quoque quondam acciderat periculo simili, casu tristiore, perrexi tamen, Romamque perueni, nulloque presidio quatefecerunt Antonium: contraque eius arma nefanda, presidia, que oblata sunt, Cesaris consilio, & auctoritate firmaui, qui si steterit idem, mihique paruerit, satis videmur habitu rari presidii. Sin autem impiorum consilia plus valuerint, quam nostra, aut imbecillitas aetatis non potuerit grauitate rerum sustinere, spes omnis est in re. Quobrem aduola obsecro, atque eam rempu, quam virtute, atque animi magnitudine, magis quam euertis rerum liberaasti, exitu libera, omnis omnium concursus ad te futurus est. Hortare idem per literas Cassium, spes libertatis nusquam, nisi in vestrorum castrorum presidio est. Firmos omnino & duces habemus ab occidente, & exercitus. Hoc adolescentis presidium equidem adhuc firmum esse confido, sed ita multi labefactarunt ut ne moueatur, interdum extimescam. Habes totum reipublicae statum, qui quidem tum erat, cum has literas dabam. Velim deinceps meliora sint: sin aliter fuerit, (quod Dei omen auertat) reipublicae vicem dolebo, quam immortalis esse debeat: mihi quidem aliquantulum reliqui est.

MARCUS BRVTVS CICERONIS.

Eteris Antistii talis animus est in rempu, ut non dubitem, quin in Casa re, & Antonio se prestiturus fuerit acerrimum pugnatorem communis libertatis, si occasione potuisset occurrere. Nam qui in Achaia congressus P. Dolabella milites, atque equites habente, quoduis adire periculum ex insidiis paratissimi ad omnia latronis maluerit, quam videri aut coactus esse pecuniam dare, aut libenter dedisse homini nequissimo, atque improbissimo, is nobis ultro pollicitus est, & dedit. XX. HS. ex sua pecunia: & quod multo charius est, se ipsum obtulit, & coniunxit. Huic persuadere coepimus, ut imperator in castris remaneret, remque publicam defenderet: statuit id sibi, quoniam exercitum dimisisset, statim vero rediturum ad nos confirmauit legatione suscepta, nisi praetorum comitia habituri essent consules. Nam illi ita sentienti de reipublica, magnopere auctor fui, ne differret tempus peritionis suae. Cuius factum omnibus gratum esse debet, qui modo iudicauerint hunc exercitum esse utilem reipublicae. tibi tanto gratius, quanto maiore & animo, gloriaque libertatem nostram defendis, & dignitatem, si contigerit nostris consiliis exitus, quem optamus, perfunditurus es. Ego etiam mi Cicero proprie, familiariterque te rogo, ut Veterem ames, velisque esse quamplurimum: qui etsi nulla re deterreri a proposito potest, tamen excitari tuis laudibus, indulgentiaque poterit, quo magis amplectetur, ac tueatur iudicium suum: & mihi gratissimum erit.

M. T. C. MARCO BRVTO.

Si daturus eram Messale Coruino continuo literas, tamen Veterem nostrum ad te sine literis meis venire nolui. Maximo in discrimine reipublicae. Brute versa tur, victoresque rursus decertare cogimur: id accidit Marci Lepidi scelere, & amentia. Quo tempore, cum multa propter eam curam, quam pro reipublica suscepi, grauer ferrem, tum nihil tui grauius, quam me non posse matris tuae precibus cedere, non sororis. Nam tibi (quod mihi plurimum est) facile me satisfacturum arbitrabar. Nullo enim modo poterat causa Lepidi distingui ab Antonio, omniumque iudicio etiam durior erat: quod cum honoribus amplissimis a Senatu esset Lepidus ornatus, tum etiam paucis ante diebus preclaras literas ad Senatum misisset, repente non solum recepit reliquias hostium, sed bellum acerrimum terra, marique gerit, cuius exitus, qui futurus sit incertum est. Itaque cum rogamur, ut misericordiam liberis eius impertiamur, nihil affertur, quo minus summa supplicia, si (quod Iupiter omen auertat) pater puerorum vicerit, subeunda nobis sint. Nec vero me fugit, quam sit acerbum parentum scelera filiorum poenis sui. Sed hoc scelere legibus comparatum est, ut charitas liberorum amiciores parentes reipublicae redderet. Itaque Lepidus crudelis in liberos, non is, qui Lepidum hostem iudicat. Atque ille, si armis positus de vi danatus esset, quo in iudicio certe defensionem non haberet, eandem calamitatem subirent liberi bonis publicis, quam quod tua mater, & soror deprecatur pro pueris, id ipsum, & multa alia crudeliora nobis omnibus Lepidus, Antonius, & reliqui hostes denunciant. Itaque maximam spem hoc tempore habemus in te, atque exercitu tuo. Tum ad reipublicam summam, tum ad gloriam, & dignitatem tuam vehementer.

Quatefecerunt

Vicem dolebo.

Veteris commendatio.

id.

Lepidi scelus.

Poenam filiorum &c. Charitas liberorum.

Epistolarum

ter pertinet te in Italiam, vt ante scripsi, venire q̄primum. Eget enim vehementer cum virib⁹ tuis, tum etiam consilio respu. Veterem pro eius erga te benevolentia, singulariq; officio libenter ex tuis literis complexus sum, eiq; cum tui, tum reipu. studiosissimum, amantissimū q; cognoui. Ciceronem meum propediem, vt spero, videbo: tecum enim illum, & te in Italiam celeriter esse venturum confido.

M. BRVTVS M. T. CICERONI.

Prestat⁹.
Liberorum
Lepidi Bru
tus auūcu
lus.

DE Marco Lepido vereri me cogit reliquorū timor: qui si eripuerit se nobis, qd velim temere, atq; iniuriose de illo suspicati sint hoies, oro, atq; obsecro te Cicerone, necessitudinē nostrā, tuāq; in me benevolentia obtestans, sororis meę liberos obliuiscaris esse Lepidi filios, meq; his in patris locū successisse existimes. Hoc si a te impetro, nihil p̄fecto dubitabis p̄ his suscipere. Aliter alii cū suis viuūt. nihil ego possum in sororis meę liberos facere, quo possit expleri voluntas mea, aut officiu. Quid vero aut mihi tribuere boni possunt, si modo digni sumus qbus aliquid tribuat, aut ego matri, ac sorori, puerisq; illis p̄staturus sum, si nihil valuerit apud te, reliquisq; Senatū contra patrē Lepidū Brutus auūculus. Scribere multa ad te neq; possum p̄ sollicitudinē, ac stomacho, neq; debeo. Nā si in tanta re, tāq; necessaria verbis mihi opus est ad te excitandū, & confirmandū, nulla spes est, facturū te qd volo, & qd oportet. Quare noli expectare longas p̄ces, intuere me ipsum, qui hoc a te vel a Cicerone coniunctissimo hoie priuatim, vel a consulari tali viro remota necessitudine priuata impetrare debeo. Quid sis facturus, velim mihi q̄primum rescribas. Calendis Quintilibus, ex Castris.

M. T. CICERO MAR. BRVTO. S.

Animi ho
minū incer
ti &c.

Breues tuę literę, breueis dico, immo nullę, tribus ne versiculis his temporibus Brutus ad me: nihil scripsissem potius, & requiris meas. Quis vnq; ad te tuorū sine meis venit? Quę aut epistola nō pondus habuit? Quę si ad te perlatę nō sunt, ne domesticas quidē tuas perlatas arbitror. Ciceroni scribis te longiorē daturū epistolā, recte id quidem, sed hęc quoq; debuit esse plenior. Ego autē, cū ad me de Ciceronis abs te discessu scripsisses, statim extrusi tabellarios, literasq; ad Ciceronē, vt etiā si in Italiā venisset, ad te rediret. Nihil. n. mihi iucūdi⁹, nihil illi honestius, q̄q; aliquoties ei scripserā sacerdotū comitia mea summa contentione in alterum annū esse reiecta: qd ego cum Ciceronis causa elaborauī, tum Domitii, Catonis, Lentuli, Bibulorum, qd ad te etiam scripseram. Videlicet cum illam pusillam epistolam tuam ad me dabas, nondū erat tibi id notum. Quare omni studio a te mi Brute contēdo, vt Ciceronē meū ne dimittas, tecūq; adducas: qd ipsum si rēpu. cui susceptus es, respicis, tibi iā, iāq; faciendum est. renatum em bellum est, idq; non paruo scelere Lepidi. Exercitus autē Cesaris, q; erat optimus, non modo nihil prodest, sed etiā cogit exercitū tuū flagitari: qui si Italiā attigerit, erit ciuis nemo (quę quidē ciuē appellari fas sit) qui se nō in tua castra conferat, etsi Brutum preclare cū Planco coniunctū habemus. Sed nō ignoras, q̄ sint incerti animi hominū, & infestis partibus, & exitus p̄riorū. Quin etiā si, vt spero, vicerimus, tamen magnā gubernationē tui consilii, tuęq; auctoritatis res desiderabit. Subueni igit per deos, idq; q̄primū tibi persuasum de, non te Idibus Martiis, quibus seruitutem a tuis ciuib⁹ repulisti, plus profuisse patrię, q̄ si mature veneris profuturum. II. Iduum Quintil.

M. T. C. MARCO BRVTO. S.

Messala, &
eius laus.

Laudem ad
Brutum.

Messalam habes. Quibus igitur literis tā accurate scriptis assequi possum subtilius, vt explicem quę gerantur, quęq; sint in repub. q̄ tibi is exponet, qui & optime omnia nouit, & elegantissime expedire, & deferre ad te potest? Caue em existimes Brute. q̄q; non est necesse ea me ad te, quę tibi nota sunt, scribere. Sed tamen tantā omnīū laudū excellentiā non queo silentio preterire. Caue putes probitate, constantia, cura, studio reipu. quicq; illi esse simile, vt eloquentia, qua mirabiliter excellit, vix in eo locū ad laudandū habere videatur. q̄q; in hac ipsa sapientia plus apparet: ita graui iudicio, multaq; arte se exercuit in verissimo genere dicēdi. Tāta aut industria est, tantūq; euigilat in studio, vt nō maxima ingenio, qd in eo summū est, gratia habenda videat. Sed prouehor amore, non em id propositum est huic epistolę, Messalam vt laudē p̄sertim ad Brutum, cui & virtus illius non minus, q̄ mihi nota est, & hęc ipsa studia q̄ laudo notiora, quę cū a me dimittens grauitē ferrem, hoc leuabar vno, q; ad te tāq;

Ad Brutum Lib. Fo. LXXXVI.

ad alterū me proficiscēs, & officio fungebatur, & laudē maximā assequēbatur. Sed hęc hactenus. Venio nūc longo sane interuallo ad quandā epistolā, qua mihi multa tribuēs vnū rep̄ hēdebas, q̄ in honoribus decernēdis eſſem nimius, & tāq̄ prodīgus. Tu hoc, alius fortasse, q̄ in animaduersione, p̄cnaq̄ durior, nisi fortasse vtrūq̄ tu. Qd̄ si ita est, vtriusq̄ rei meū iudiciū tibi cupio esse notissimū, neq̄ solū, vt Solonis dictū vsurpē, q̄ & sapiēs vnus fuit ex septē, & legū scriptor solus ex septē. Is rep̄ duabus rebus cōtineri dixit, p̄mīo & p̄cna. est scilicet vtriusq̄ rei modus, sicut reliquarū, & quēdā in vtroq̄ genere mediocritas, sed nō tāta de re propositū est hoc loco disputare. Quid ego aut̄ securus hoc bello sim ī sententiis dicēdis, alie nū nō puto aperire. Post interitū Cæsaris, & vestrās memorabileis Idus Martias Brute quid ego p̄termissum a vobis, quārāq̄ impēdere reip̄, tēp̄statē dixerim, nō es oblitus. Magna pestis erat depulsa p̄ vos, magna Populi Ro. macula deleta, vobis vero parata diuina gloria, sed instrumētū Regnī delatū ad Lepidū, & Antonīū, quorū alter incōstātor, alter impurior, vterq̄ pacem metuens, inimicus otio. His ardentibus perturbandē reip̄, cupiditate, qd̄ opponi posset praesidiū, non habebamus. Erexerat enim se ciuitas in retinenda libertate consentiens. Nos tū nimis acres, vos fortasse sapientius excessistis Vrbe ea, quā liberastis: Italia sua vobis studia profertenti remisistis. Itaq̄ cū teneri Urbem a patriciis viderē, nec te in ea, nec Cassium turo esse posse, eaq̄ armis oppressam ab Antonio, mihi quoq̄ ipsi esse excedendū putauī. Terrum enim spectaculum, oppressa ab impiis ciuitas opitulandi potestate praecisa. Sed animus idē q̄ semper infixus in patriā charitate, discessum ab eius periculis ferre nō potuit. Itaq̄ in medio Achaico cursu, cū Etesiarum diebus auster me in Italiā, quasi dissuasor mei cōsiliū retulisset, te vidi Velia, doluiq̄ vehementer. Cedebas enim Brute, cedebas, quoniā Stoici vestri negāt fugere sapientis. Romam vt veni, statim me obrulī Antonii sceleris, atq̄ dementiē: quem cum in me incitauissem, consilia inire cœpi Brutina plane (vestri. n. hac sunt propria sanguinis) Reipublicē liberandā. Longa sunt quae restant, praetereunda sunt enim: de me tantū dico, Cēsarem hunc adolescentem, per quem adhuc sumus, si verum fateri volumus, fluxisse ex fonte cōsiliorū meorū. Hūc habitū a me honores nulli quidē Brute, nisi debiti, nulli, nisi necessarii. Vt em̄ primū libertatē reuocare cœpimus, cū se nōdū, ne Decimi quidē Brutī diuina virtus ita cōmouisset, vt iā id scire possemus, atq̄ omne praesidiū esset in puero, qui a ceruicibus nō stris auertisset Antonīū, quis honos ei nō fuit decernēdus! q̄q̄ ego illi tū verborū laudē tribui, eaq̄ modicā. Deceui etiā imperiū: qd̄ q̄q̄ videbatur illi aetati honorificū, tamē erat exercitū habenti necessariū. Quid em̄ est sine imperio exercitus! Statuā Philippus decreuit, celeritātē petitionis primo Seruius, post maiorē etiā Seruilius. nihil tū nimīū videbat. Sed nescio quo modo facilius in timore benigni, q̄ in victoriā grati reperimur. Ego enim D. Bruto liberato, cū letissimus ille ciuitati dies illuxisset, idēq̄ casu Brutī natalis esset, deceui, vt ī Fastis ad eū diē Brutī nomē ascriberetur. In eoq̄ sum maiorū exēplū securus, qui hūc honorē mulieri Larentiē tribuerunt, vos cuius p̄tiffices ad arā in Velabro sacrificium facere soletis, qd̄ ego cū dabā Bruto, notā esse in fastis gratissimē victoriā sempiternā memoriā volebā. Atq̄ illo die cognouī paulo plures in Senatu maleuolos esse, q̄ gratos. Eos per ipsos dies effudi (si ita vis) honores in mortuos Hirciū, & Pansam, Aquilā etiā. qd̄ quis reprehendit, nisi qui deposito metu p̄teriti periculi fuerit oblitus! Accedebat ad beneficiū memoriā gratā ratio illa, quae etiā posteris posset esse salutaris. Extare enim volebā in crudelissimos hosteis monimēta odii publici sempiterna. Suspicio illud minus tibi p̄bari, qd̄ ab tuis familiaribus optimis illis quidē viris, sed in rep̄. rudibus nō probatur, q̄ vt ouanti introire Cæsari liceret, deceuerim. Ego autē (sed erro fortasse, nec tamē is sum, vt mea me maxime delectēt) nihil mihi videor hoc bello sensisse prudētius. Cur aut̄ ita sit, aperiendū nō est, ne magis videar prouidus fuisse, q̄ gratus. Hoc ip̄m nimīū, quare alia videamus. D. Bruto deceui honores, deceui L. Planco. Praeclara illa qd̄ ingenia, quae gloria inuitatur: sed Senatus etiā sapiens, qui quacūq̄ re putat modo honesta, ad rep̄. iuuādam posse adduci, hac vtitur. At in Lepido rephēdimur, cui cū statuam in rostris statuissimus, iudē illam euertimus. Nos illū honore studuimus a furore reuocare: vicit amentia leuissimi hominis nostrā prudētiam. Nec tamen tantū in statuenda Lepidi statua factū est malū, quantū in euertenda boni. Satis multa de honoribus, nūc de p̄cna pauca sunt dicēda. Intellexi enim ex tuis saepe literis te in his quos bello deuicisti, clementiā tuam velle laudari: existimo equidē nil a te nisi sapienter. Sed sceleris p̄cnam praetermittere (id enim est qd̄ vocatur ignoscere) etiam si in ceteris rebus tolerabile est, in hoc bello p̄ni-

Solonis dictum, p̄mīo & p̄cna rep̄. cōtineri.

Instrumentū Regnī,

Etesiarum dies.

Cessit non fugit Brutus.

Consilia Brutina.

Cēs. Aug. laus.

Facilius in

ti. benigni. q̄ in vict. grati.

Natalis Brutī.

Acca Larentia.

Illis.

Lepidi in rostris statuam.

De p̄cna fumenda.

Ignoscere.

Epistolarum

ciusum puto. Nullū enim bellū ciuile fuit in nostra repu. omnīū quæ memoria mea fuerunt, in quo bello nō vtracūq; pars vicisset, tamē aliqua forma esset futura reip. hoc bello victores, quā rep. simus habituri, nō facile affirmarim: victis certe nulla vnq; erit. Dixi igitur sentētiās in Antoniū, dixi in Lepidū seueras, neq; tā vlciscendī causa, q̄ vt & in p̄sens sceleratos ciueis timore ab impugnāda patria deterrerē, & in posterū documētū statuerē, ne quis talē amētiā vellet imitari. q̄q; hæc quidem sentētia nō magis mea fuit, q̄ omnīū. In qua videtur illud esse crudele, q; ad liberos, qui nihil meruerūt, p̄cena peruenit: sed id & antiquū est, & omnīū ciuitatū: siquidē etiā Themistoclis liberi eguerūt. Et si iudicio damnatos eadē p̄cena sequitur ciueis, qui potuimus leniores esse in hosteis: Quid autē queri potest quisq; de me, qui se si vicisset, acerbiorē in me futurū fuisse cōfiteatur necesse est: Habes rationē mearū sentētiarum, de hoc genere dūtaxat honoris, & p̄cena. Nā de ceteris rebus qd senserim, quidq; censuerim, au disse te arbitror. Sed hæc qdē non ita necessaria. Illud valde necessariū Brute, te in Italiam cū exercitu venire q̄primū: summa est expectatio tui, qui si Italiam attrigeris, ad te cōkursus fiet omnīū. Siue enim vicerimus, qui qdē pulcherrime viceramus, nisi Lepidus perdere omnia, & perire ipse cū suis cōcupiuisset, tua nobis auctoritate opus est ad collocādū aliq̄ue ciuitatis statū. Siue etiā nūc certamē reliquū est, maxima spes est, cū in auctoritate tua, tū in exercitus tui viribus. Sed p̄pera p̄ deos. Scis em̄ quātū sit in tēporibus, quātū in celeritate. Sororis tuę filiis q̄ diligenter cōsulam, spero te ex matris, & ex sororis literis cogniturū. qua in causa maiorem habeo rationē tuæ volūtatis, quę mihi charissima est, q̄ vt quibusdā videor, constantię meæ. se d ego nulla in re malo, q̄ te amando constans esse videri.

Liberi patrum scelera luūt.

Amanter.

M. BRVTVS CICERONIS.

Articulam literarum tuarum quas misisti Octauiō, legi missam ab Attico mihi. Studium tuū, curaq; de salute mea, nulla me noua voluptate affecit. Non solum enim v̄sitatum, sed etiā quotidianū est aliquid audire de te, qd pro nostra dignitate fideliter, atq; honorifice dixeris, aut feceris. At dolore, quantū animo maximū capere possum, eadem illa pars epistolę scriptę ad Octauiū de nobis affecit. Sic enim illi gratias agis de Repu. tam supplīciter, ac demisse. Quid scribam: pudet conditionis, ac fortunę, sed tamen scribendum est. Cōmēdas nostram salutē illi, quæ morte qua non perniciosior: vt prorsus præ te feras, nō sublatam dominationem, sed dominū cōmutatum esse. Verba tua recognosce, & aude negare seruientis aduersus Regem istas esse preces. vnum ais esse qd ab eo postuletur, & expectetur, vt eos ciueis, de quibus viri boni, Populusq; Romanus bene existimet, saluos velit. quid si nolit? non erimus: Atqui non esse, q̄ esse per illū præstat. Ego mediūsfidius non existimo tā omneis deos auersos esse a salute Populī Ro. vt Octauius orandus sit pro salute cuiusq; ciuis, non dicam pro liberatoribus orbis terrarum. Iuuat enim magnifice loqui, & certe decet aduersus ignoranteis, quid pro quoq; timendū, aut a quoq; petendum sit. Hoc tu Cicero posse fateris Octauiū, & illi amicus es: aut si me charū habes, vis Romę videri, cū vt ibi esse possem, commēdandus puero illi fuerim: Cui qd agis gratias, si vt nos saluos esse velit, & patiatur, rogādū putas: An hoc pro beneficio est habendū, q; se q̄ Antoniū esse maluerit, a quo ista petenda essent? Supplicato vindicī illi quidē alienę dominationis, non vicario. Sed quis supplicat, vt optime meritis de rep. liceat esse saluos: Ista vero imbecillitas, & desperatio, cuius culpa non magis in te residet, q̄ in omnibus aliis, & Cæsare in cupiditate regni impulit, & Antonio post interitū illius persuasit, vt interfecti locū occupare conaretur: & nūc puerū istū extulit, vt tu iudicares p̄cibus esse impetrandā salutē talibus viris, misericordięq; vnus, vix etiā nunc viri tutos fore nos, haud vlla alia re. Q; si Romanos nos esse meminissimus, nō audacius dominari cuperēt postremi homines, q̄ id nos phiberemus: neq; magis irritatus esset Antonius Regno Cæsaris, q̄ ob eiusdē mortē deterritus. Tu qdē cōsularis, & tātoꝝ scelerū vindex, quibus oppressis vereor ne in breue tēpus dilata sit abs te pernicies, qui potes intueri quæ gesseris simul & ista vel pbare, vel ita demisse, ac facile pati, vt pbātis speciē habeas? Qd autē tibi cū Antonio priuatū odiū: nempe quia postulabat hæc, salutem ab se peti precariam, nos incolūmitatem habere a quibus ipse libertatem accepisset: esse arbitrium suū de repu. Querēda esse arma putasti, quibus dominari prohiberetur, scilicet vt illo prohibito, rogaremus alterū, qui se in eius locū reponi pateretur: an vt esset suū iuris, ac mancipii resp: nisi forte nō de seruitute, sed de conditione seruiendū recusandū est a nobis. Atqui nō solū bono domino potuimus

Prudenter de Octa. Brutus,

Aduersus.

Grauitē i Ciceronē.

Postremi homines.

Salus precaria.

Sui iuris ac mancipii respub.

Anton
vellem
nihil
re vid
tātū q
quicq;
Nulla
quo nō
si reu
teros al
potest
vitā ac
tu Rom
colomis
tūre, &
cidisse,
pressis il
sint: Han
libertate
ipsum, q
menda
ista ar
cisti, & f
Nam si
rem dom
danda, si
tantū illi
saluos, nū
resp. Neq;
bellū gera
rum men
mines me
potuit, ac
nobis iud
videatur
postulāre
vbicūq; lib
na dulced
ac perpetu
q̄ memori
succumbē
abstrahere
sin minus
ducatur, q
fatigere, ne
explores, ne
dicasti, sine
spectatē vir
pti ab his, i
dignū est, ra
idem Cicero
xit in extru
etandere c
gis decet q̄

Ad Brutum Lib. Fo. LXXXVII.

Antonio tolerare nostrā fortunā, sed etiā beneficiis atq; honoribus vt participes frui quātis vellemus. Quid. n. neget iis, quorū patientiā videret maximū suę dominationis p̄sidiū eē? Sed nihil tāti fuit, quo vēderemus fidē nostrā, & libertatē. Hic ipse puer, quē Cæsaris nomē icita re videt in Cæsaris interfectores, quantū aestimet (si sit cōmercio locus) posse nobis auctorib⁹ tātū quātū p̄fecto poterit, qm̄ viuere, & pecunias habere, & dici cōsulares volum⁹? Ceterū ne quicq; perierit ille: cuius interitu qd̄ gauisi sumus, si mortuo nihilo minus seruituri eramus? Nulla cura ab aliis adhibet. Sed mihi prius oīa Diū, Deq; omnes eripuerint, q̄ illud iudiciū, quo nō modo haredi eius, quē occidi, nō cōcesserim qd̄ in illo nō tuli, sed ne patri qd̄ meo, si reuiuiscat, vt patiente me plus legibus, ac Senatu possit. An hoc tibi persuasum est, fore ceteros ab eo liberos, quo inuito nobis in ista ciuitate locus nō sit? Qui porro id qd̄ petis fieri potest vt impetres? Rogas enim velit nos saluos esse. Videmur ergo tibi salutē accepturi, cū vitā acceperimus: quā si prius dimittimus, dignitatē, & libertatē qui possumus accipere? An tu Romā habitare, id putas incolumem esse? Res, nō locus oportet p̄stet istuc mihi: neq; in columnis sui Cæsare viuo, nisi postq̄ illud consciū facinus: neq; vsq; exul esse possum, dū seruīre, & pati cōtumelias peius odero malis omnibus aliis. Nonne hoc est in easdē tenebras recidisse, cū ab eo, qui tyranni nomē asciuit sibi, cū in Græcis ciuitatibus liberi tyrannorum oppressis illis, eodē supplicio afficiatur, petitur, vt vindices, atq; oppressores dominationis salui sint? Hanc ego ciuitatē videre velim, aut putem vllam, quæ ne traditā quidē, atq; inculcatam libertatem recipere possit, plusq; timeat in puero nomen sublati Regis, q̄ confidat sibi, cū illū ipsum, qui maximas opes habuerit, paucorū virtute sublatum videat? Me vero posthac ne cōmendaueris Cæsari tuo, ne te quidē ipsum, si me audies. Valde care aestimas tot annos, quot ista ætas recipit, si propter eam causam puero isti supplicaturus es. Deīde qd̄ pulcherrime fecisti, & facis in Antoniū, vide ne conuertatur a laude maximī animi ad opinionē formidinis. Nam si Octavius tibi placet, a quo de nostra salute petendū sit, nō dominū fugisse, sed amicio rem dominū quesisse videberis. Quē q; laudas ob ea quæ adhuc fecit, plane probo. Sūt em̄ laudanda, si modo cōtra alienam potētiā, non pro sua suscepit eas actiones. Cum vero iudicas tantū illi nō modo licere, sed etiā a te ipso tribuendum esse, vt rogandus sit, ne nolit esse nos saluos, nimīū magnā mercedē statuis. Id enim ipsum illi largiris, qd̄ p̄ illū habere videbatur resp. Neq; hoc tibi in mētem venit, si Octavius vllis dignus sit honoribus, quia cū Antonio bellū gerat, iis qui illud malū exciderint, cuius istę reliquię sunt, nihil quo expleri possit eorum meritū tributurū vnq; Po. Ro. si omnia simul cōgesserit. At vide quanto diligentius homines meruāt, q̄ meminerint: quia Antonius viuat, atq; in armis sit: de Cæsare vero qd̄ fieri potuit, ac debuit, transactū est, neq; iam prouocari in integrū potest. Octavius is est, qui qd̄ de nobis iudicaturus sit, expectet Po. Ro: Nos hi sumus, de quorū salute vnus homo rogandus videatur? Ego vero (vt istuc reuertar) is sum, qui nō modo non supplicem, sed etiā coerceā postulāteis, vt sibi supplicetur. Aut longe a seruitibus abero, mihiq; esse iudicabo Romam vbicūq; liberū esse licebit, † aut vestri miserebor, quib⁹ nec ætas, neq; honores, neq; virtus aliena dulcedinē viuēdi minuere potuerit. Mihi quidē ita beatus esse videbor, si modo constāter ac perpetuo placebit hoc consiliū, vt relatā putem gratiā pietati meæ. Quid enim est melius q̄ memoria recte factorū, & libertate contentū negligere humana? Sed certe nō succumbam succumbētibus, nec vincar ab iis qui se vinci volūt: experiarq; & tentabo omnia, neq; desistā abstrahere a seruitio ciuitatē nostrā. Si secuta fuerit quę debet, fortuna, gaudebimus omnes: sin minus, ego tamē gaudebo. Quibus enim potius hac vita factis, aut cogitationibus traducatur, q̄ iis quę pertinuerint ad liberandos ciueis meos? Te Cicero rogo, atq; hortor, ne de fatigere, neu diffidas semp in p̄sentib⁹ malis prohibēdis: futura quoq; nisi ante sit occursum explores, ne se insinuent. Fortem, & liberū animū, quo & Consul, & nūc Consulatis remp. vindicasti, sine cōstantiā, & æquabilitate nullū esse putaris. Fateor enim duriorē esse cōditionem spectatę virtutis, q̄ incognitę. Benefacta pro debitis exigimus: quæ si aliter eueniūt, vt decerpri ab his, infesto animo reprehendimus. Itaq; resistere Antonio Ciceronem, etsi magna laude dignū est, tamen quia ille Consul, hunc consularē merito p̄stare videtur, nemo admiratur. Idem Cicero, si flexerit aduersus alios iudiciū suū, qd̄ tanta firmitate, ac magnitudine dixit in exturbando Antonio, nō modo reliqui tēporis gloriā eripuerit sibi, sed etiā præterita euanescere coget. Nihil enim per se amplū est, nisi i quo iudicii ratio extat. Quia neminē magis decet, q̄ te rēp. amare, libertatisq; defensorē esse vel ingenio, vel rebus gestis, vel studio, atq;

Libertas
Bruti.

Sibi
Tac.

Fortis animus
q̄ sit.
Virtutis
spectatę cō
ditio.

Epistolarum

efflagitatione omnium. Quare non Octavius est rogandus, ut velit nos saluos esse: magis tu te exulcitra, ut ea ciuitate, in qua maxima gessisti, libera, atque honesta fore putes, si modo sint populo duces ad resistendum improborum consiliis.

M. BRVTVS T. P. ATTICO. S.

Cribis mihi, mirari Ciceronem, quod nihil significem unquam de suis actis. Quonia efflagitas, coactu tuo scribam quae sentio. Omnia fecisse Ciceronem optimo animo scio. Quid enim mihi exploratius esse potest, quam illius animus in re? Sed quaedam mihi videtur, quid dicam imperite, vir omnium prudens, an ambitiose fecisse, qui valentissimum Antonium suscipere pro re. non dubitauit inimicum? Nescio quid scribam tibi, nisi unum: pueri & cupiditate, & licentia potius esse irritata, quam repressam a Cicerone: tantumque eum tribuere huic indulgentiae, ut se maledictis non abstineat iis quidem, quae in ipsum dupliciter recidunt, quod & plures occidit uno, seque prius oportet fateatur sicarium, quam obiciat Casca, quod obicit: & imitatur in Casca Bestiam. An quia non omnibus horis iactamus Idus Martias, similiter atque ille Nonas Decembres, suas in ore habet, eo meliore conditione Cicero pulcherrimum factum vituperabit, quam Bestia, & Clodius reprehendere illius consularium soliti sunt? Sustinuisse mihi gloriae bellum Antonium, togatus est Cicero noster. Quid hoc mihi prodest, si merces Antonium oppressi poscitur, in Antonium locum successio? & si vindex illius mali, auctor extirpat alterius, fundamētum, & radices habituri altiores, si patiantur: ut iam ista quae facit, non dominationem, non dominum, sed Antonium timentis sint. Ego autem gratiam non habeo, si quis, dum ne irato seruiat, rem ipsam non deperatur, immo triumphus, & stipendium decernitur, & omnibus decretis ornatur. Pudeat conspiciere fortunam, cuius nomen suscepit consularis. hoc an Ciceronis est? Quonia tacere non licuit, leges quae tibi necesse est molesta esse. Etenim ipse sentio quanto cum dolore haec ad te perscripserim, nec ignoro quod sentias in re. & quod desperata quoque sanari putes posse. Nec mehercule te Attice reprehendo. Aetas enim, mores, liberi, segne efficiunt: quod quidem etiam ex Flauio nostro perspexi. Sed redeo ad Ciceronem. Quid inter Saluidentium, & eum interest? Quid autem amplius ille decerneret? Timet, inquit, etiam nunc reliquias belli ciuilibus. Quisquam ergo ita timet profligatum, ut neque potentiam eius, qui exercitum victorem habeat, neque temeritatem pueri putet extimescendam esse? An hoc ipsum ea re facit, quod illi propter amplitudinem omnia iam vltroque deferenda putat? O magnam stultitiam timoris, id ipsum quod verearis ita cauere, ut cum vitare fortasse potueris, vltro accerfas, & attrahas. Nimum timemus mortem, & exilium, & paupertatem. Haec mihi videtur Ciceroni vltima esse in malis: & dum habeat a quibus impetret quae velit, & a quibus colatur, ac laudetur, seruitutem honorificam modo non aspernatur: si quicumque in extrema, ac miserrima contumelia potest honorificum esse. Licet ergo patrem appellet Octavius Ciceronem, referat omnia, laudet, gratias agat, tamen illud apparebit, verba rebus esse contraria. Quid enim tam alienum ab humanis sensibus est, quam eum patris habere loco, qui nec liberi quidem hominis numero sit? Atqui eo tendit, id agit, ad eum exitum properat vir optimus, ut sit illi Octavius propitius. Ego vero iam his artibus nihil tribuo, quibus scio Ciceronem instructissimum esse. Quid enim illi profunt, quae pro libertate patriae, de dignitate, quae de morte, exilio, paupertate scripsit copiosissime? Quanto autem magis illa callere videtur Philippus, qui priuigno minus tribuerit, quam Cicero, qui alieno tribuit. Desinat igitur gloriando etiam insectari dolores nostros. Quid enim nostra victum esse Antonium, si victus est ut alii vacaret quod ille obtinuit? tamen si tuae litterae dubia etiam nunc significant. Viuat Hercule Cicero, qui potest supplex, & obnoxius, si neque atatis, neque honorum, neque rerum gestarum pudet. Ego certe, qui cum ipsa re bellum geram, hoc est cum regno, & imperiis extraordinariis, & dominatione & potentia, quae supra leges se esse velit, nulla erit tam bona conditio seruiendi, qua non deterreat, quis sit vir bonus, ut scribis, Antonius, quod ego nunquam existimaui: sed dominum, ne parentem quidem maiores nostri voluerunt esse. Te nisi tantum amarem quantum Ciceroni persuasum est diligi ab Octavio, haec ad te non scripsissem. Dolet mihi quod tu non stomacharis amantissimum tum tuorum omnium, tum etiam Ciceronis. Sed persuade tibi de voluntate propria mea nihil esse remissum, de iudicio largiter. Neque enim impetrari potest, quin quale quidque videatur ei, talem quisque de illo opinionem habeat. Vellem mihi scripsisses, quae conditiones essent Attice nostrae: potuissem tibi aliquid de meo sensu perscribere. Valetudinem Porciae meae tibi curae esse non mitior. Denique quod petis, faciam libenter: nam etiam sorores me rogant: & hominem noro, & quid sibi voluerit.

M. T. C. MARCO BRVTO. S.

Iactantia
Cic.

Ciceronem
arguit.

Patrem Cice
ronem appel
lauit Octa
uius.

Quid nos
stra.

Dominus.

Largiter.

Liber. I. Fo. LXXXVIII.

Vm saepe te literis hortatus essem, vt q̄primū reipub. subuenires, in Italiāq̄ exercitū adduceres, neq̄ id arbitraret dubitare tuos necessarios, rogatus sum a prudentissima, & diligentissima scemina matre tua, cuius oēs curae ad te referuntur, & in te cōsumuntur, vt venirē ad se ad. VIII. Cal. Sextilis: qđ ego, vt debui, sine mora feci. Cū autē venissem, Casca aderat, & Labeo, & Scaptius. At illa retulit, quesiuitq̄ quidnā mihi videretur, accerseremus ne te, atq̄ tibi id cōducere putarem, an tardare, & cōmorari te melius esset. Respōdi id qđ sentiebā, & dignitati, & exultationi tuę maxime cōducere, te primo quoq̄ tēpore ferre p̄fidū labenti, & inclinatę reip. Quid. n. abesse cēses mali in eo bello, in quo victores exercitus fugiētē hostē p̄sequi noluerūt: & in quo incolumis Imperator honoribus amplissimis, fortunisq̄ maximis, cōiuge, liberis, vobis affinis ornatus, bellū reip. indixerit! Quid dicā ī tāto Senatus, populiq̄ cōsensu, cū tātū resideat intra muros mali! Maximo autē cū hęc scribebā, afficiebar dolore: q̄ cum me pro adolescētulo, ac pene puero resp. accepisset vadem, vix videbar qđ promiserā, prestare posse. Est autē grauior & difficilior animi, & sententię, maximis p̄ferim in rebus, p̄ altero, q̄ p̄ cunię obligatio. Hac. n. solui potest, & est rei familiaris iactura tolerabilis: reip. qđ spondearis, quēadmodū soluas, nisi is depēdi facile patitur, pro quo spondēris! q̄q̄ & hūc (vt spero) tenebo multis repugnāribus. Videtur. n. in eo esse bona indoles, sed flexibilis etas: multiq̄ ad deprauandū paratū, qui splendore falsi honoris obiecto, aciē boni ingenii p̄stringi posse cōfidit. Itaq̄ ad reliquos hīc quoq̄ labor mihi accessit, vt omneis adhibeā machinas ad tenendū adolescētē, ne famā subeā temeritatis. q̄q̄ quā temeritas est! magis. n. illū pro quo spondēdi, q̄ me obligauī. Nec vero p̄cēnitere potest temp. me pro eo spondēdisse, q̄ fuit in rebus gerēdis tum suo ingenio, tū mea promissione cōstātor. Maximus autē (nisi me forte fallit) in rep. nodus est inopia rei pecuniarię. Obdurescūt. n. magis quotidie boni viri ad vocē tributi, qđ ex centesima collatū impudētī censu locupletū in duarū legionū p̄miis omne cōsumit. Impēdēt autē infiniti sumptus tū in hos exercitus, q̄bus nūc defendimur, tū vero in tuū. Nā Cassius noster videtur posse satis ornatus venire. Sed & hęc & multa alia corā cupio, idq̄ q̄primū. De sororis tuę filiis nō expectauī Brute dū scriberes. Omīno iam tēpora (bellū em̄ duceret) integrā tibi causam reseruant. Sed ego a principio cū diuinare de belli diuturnitate possem, ita causam egī puerorum in Senatu, vt te arbitror e matris literis potuisse cognoscere. Nec vero vlla res erit vnq̄, in qua ego non vel vitę periculo ea dicā, eaq̄ faciā, quā te velle, quęq̄ ad te pertinere arbitrabor. Vale. VI. Calendarum Sextilis.

Retulit,

Obligatio
sententię,
& pec.
Flexibilis
etas.
Octauium
pergit fo
uere.
Nodus
max. i rep
inopia pe
cunię.

MARCI T. C. EPISTOLARVM AD QV. C. FRATREM LIBER PRIMVS.

M. T. C. QVINTO FRATRIS.

TSI nō dubitabam quin hanc epistolā multi nūciū, fama deniq̄ esset ipsa sua celeritate superatura, tuq̄ ante te ab aliis auditurus esses, annū terrū accessisse desiderio nostro & labori tuo, tamen existimaui a me quoq̄ tibi huius molestiæ nūcium p̄ferri oportere. Nam superioribus literis, nō vnīs, sed pluribus, cum iam ab aliis desperata res esset, tamen ego tibi spem mature de cessionis afferebam, non solum vt q̄diutissime te iucūda opinione oblectarem, sed etiam quia tanta adhibebatur & a nobis, & a Prætoribus cōtentio, vt rē posse confici non diffiderem. Nunc quoniam ita accidit, vt neq̄ Prætores suis opibus, neq̄ nos nostro studio q̄c̄q̄ perficere possemus, est omnino difficile nō grauius id ferre: sed tamen nostros animos maximis in rebus gerēdis, & sustinēdis exercitatos, frangi & debilitari molestia nō oportet. quoniam ferre ea molestissime homines debēt, quā ipsorū culpa cōtracta sunt. Est qđ in hac re mihi molestius ferēdū, q̄ tibi. Factū est em̄ mea culpa, contra q̄ tu mecum, & p̄ficiscēs, & p̄ literas egeras, vt priore anno nō succederetur. Qđ ego dū socio rū saluti cōsulo, dū imprudētię nōnullorū negotiorū resisto, dum nostrā gloriā tua virtute augeri expeto, feci nō sapienter: p̄sertim cum id commiserim, vt ille alter annus, etiā tertius

Vnis,